

N:o 50.

Af herrar **H. F. A. E. Pantzarhielm** och **A. Hedin**, *angående höjning af aflöningen till arméns underofficerare och vederlikar.*

Den under år 1901 antagna härordningen kommer, såsom ofta blifvit påvisadt, att, i mån den hinner genomföras, för befälspersonalen inom armén allt mera försvåra och slutligen i allmänhet omöjliggöra att för sitt uppehälle förskaffa sig inkomster genom privat verksamhet. Detta förhållande har också af statsmakterna beaktats samt varit en af de främsta anledningarna till de under åren 1901, 1902 och 1903 af Riksdagen vidtagna löneregleringarna för denna personal. Men under det att genom dessa löneregleringar officerarnes aflöningsförmåner blifvit så afsevärdt förbättrade, att desamma numera kunna anses fullt tillräckliga för en anständig utkomst, kan däremot den till underofficerskåren för närvarande utgående aflöningen icke räcka till en nödtorftig bärgning. Den i Andra Kammaren förda diskussionen vid behandlingen af aflöningsanslagen har äfven oförtydligt gifvit vid handen, att man åtminstone inom denna kammare icke anser regleringen af underofficerarnes aflöningsförmåner vara slutligt genomförd. Jag tillåter mig hänvisa till denna diskussion.

En blick på den bilagda tabellen öfver ständigt tjänstgörande befälets aflöningsförmåner visar också, att under det genom nämnda löneregleringar dessa förmåner för kompaniofficersgraderna ökats med i medeltal omkring

32 procent, hafva desamma för underofficersgraderna ökats endast med omkring 11 procent, ett missförhållande, som strider mot både rättvisa och billighet.

Om man å ena sidan tager i betraktande de aflöningsförmåner, som på stat utgå till en sergeant af 1 kl., hvilken under hela året är inkallad i tjänstgöring och sålunda för sin och de sinas existens är hänvisad utslutande till dessa inkomster, samt å den andra sidan de för honom nödvändiga lefnadskostnaderna, så visar det sig, att lefnadskostnaderna, beräknade så lågt som möjligt, öfverstiga inkomsterna. En sådan sergeant har nämligen i årsinkomst — inkvarteringsersättningen, hvilken dessutom i de flesta fall för en underofficer med familj torde vara otillräcklig för bestridande af hyreskostnaderna, här oberäknad —

Lön	900 kr.
Dagaflöning.....	547 » 50 öre
	<hr/>
Summa	1,447 kr. 50 öre

Utgifterna torde i runda tal kunna beräknas till följande:

Föda för t. ex. 4 personer (man, hustru och 2 barn)	Kr.	900.—
Ved och ljus m. m.	»	100.—
Kläder och öfrig utrustning för mannen.....	»	250.—
Kläder m. m. för hustrun och barnen.....	»	100.—
Diverse.....	»	120.—
Skatter	»	80.—
Pensionsafgifter m. m.	»	50.—
		<hr/>
	eller tillsammans kr.	1,600.—
	brist »	152.50

Om nu för denna sergeant dagaflöningen höjdes med 50 öre eller från kr. 1.50 till kr. 2.— om dagen, så skulle därigenom hans årsinkomster komma att höjas till kr. 1,630, och, för den händelse att utgiftsberäkningen här ofvan är något så när riktig, hans årsaflöning räcka till de nödvändiga lefnadskostnaderna. En fanjunkare har visserligen under samma förhållanden en årsinkomst af 1,930 kr., men med hänsyn till att denna tjänstegrad i allmänhet uppnås först vid en ålder af omkring 40 år samt att för honom, som i regeln har äldre barn att uppfostra, lefnadskostnaderna äro väsentligt högre, torde kravet på en något förbättrad

aflöning äfven för denna grad vara lika berättigadt som af behovet påkalladt, isynnerhet då man betänker, att fanjunkaren i regeln ej vidare befordras och har bakom sig en tjuguarig hedrande tjänstetid. För en sergeant af 2 kl., som åtnjuter den lägsta aflöningen inom underofficersgraden, ställer sig förhållandet ännu ogynnsammare.

Om han är ogift, bortfaller visserligen en del af ofvannämnda utgiftsposter, men i många fall torde just till följd häraf andra lefnadsomkostnader för honom höjas.

Att det ej allenast af hänsyn till rättvisa och billighet utan äfven af omtanke om arméns tjänstduglighet och de värnpliktiges moraliska uppfostran torde vara nödvändigt att bereda vår hittills så dugande och pliktrogna underofficerskår sådana aflöningsförmåner, att dess personal på dem med omtanke och sparsamhet kan draga sig fram, utan att tryckas af demoraliserande ekonomiska bekymmer för sitt dagliga bröd, torde inses af enhver. Vill man fortfarande som hittills se denna kår rekryterad med personer, som äga förutsättningar att rätt fylla sin uppgift, och vill man att denna kår i framtiden skall kunna bibehålla den aktade ställning på såväl det rent militära som på det sociala området, som den förstått att intaga och allt hitintills bibehålla, så torde de här i korthet anmärkta missförhållandena utan dröjsmål böra undanröjas.

Med anledning af det här sagda och med bifogande af en af chefen för intendenturkårens hufvudstation benäget meddelad uppgift om de ökade årliga kostnaderna, som skulle blifva en följd af det i motionen framlagda förslaget, få vi vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att tillgodose arméns underofficerspersonal och vederlikar med dagtillägg af 0.50 krona i dagaflöning och 0.25 krona i half dagaflöning samt med anledning häraf höja anslaget till aflöning och rekrytering m. m. å riksstatens fjärde hufvudtitel med kr. 386,820.25.

Stockholm den 26 januari 1904.

H. Pantzarhielm.

A. Hedén.

Tabell,

utvisande ständigt tjänstgörande underofficerares löneförhållanden åren 1875—1904.*)

	U n d e r å r e n					
	75—86	87—92	93—97	98—99	00—01	02—03
Fanjunkare.						
Lön	720.—	720.—	720.—	720.—	720.—	1,020.—
Dagaflöning	365.—	365.—	365.—	365.—	365.—	730.—
Beklädnadsersättning ¹⁾	250.—	250.—	250.—	250.—	250.—	—
Portionsersättning ²⁾	226.—	226.—	226.—	226.—	226.80	—
Arfvode för rustkammare ³⁾	500.—	250.—	125.—	—	—	—
Tillfällig löneförbättring	—	—	—	—	182.60	—
Summa	2,061.—	1,811.—	1,686.—	1,561.—	1,743.80	1,750.—
Sergeant.						
	75—86	87—91	92—97	98—99	00—01	02—03
Lön	360.—	360.—	360.—	360.—	360.—	720.—
Lönetillägg	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	—
Dagaflöning	146.—	146.—	292.—	292.—	292.—	547.50
Beklädnadsersättning	250.—	250.—	250.—	250.—	250.—	—
Portionsersättning	226.—	226.—	226.—	226.—	226.80	—
Tillfällig löneförbättring ⁴⁾	—	—	—	—	146.—	—
Summa	1,018.—	1,018.—	1,164.—	1,164.—	1,310.80	1,267.50

Ann. ¹⁾ Vid öfriga regementen 200 kr. (vid Kronprinsens husarregemente 225 kr.).

²⁾ Portion bestämdes år 1897 till 62 öre per dag. Förut var den i likhet med manskapets, som dels under, dels öfversteg nämnda summa; den var t. ex. år 1880 79 öre.

³⁾ För skvadronens persedlars vård. Detta arfvode minskades först till 250, senare till 125 kr. och indrogs den 1 jan. 1898. Vid fotgardesregementen var arfvodet 400 kr.

⁴⁾ Har, som synes, 2 gånger förbättrats; men blef vid löneregleringen minskad med 42 kr. 80 öre.

Pensionsavgifter och skatter äro sedan år 1886 höjda cirka 100 procent.

*) Kungl. Lifgardets till häst stat ligger till grund för tabellen.

Tabell,

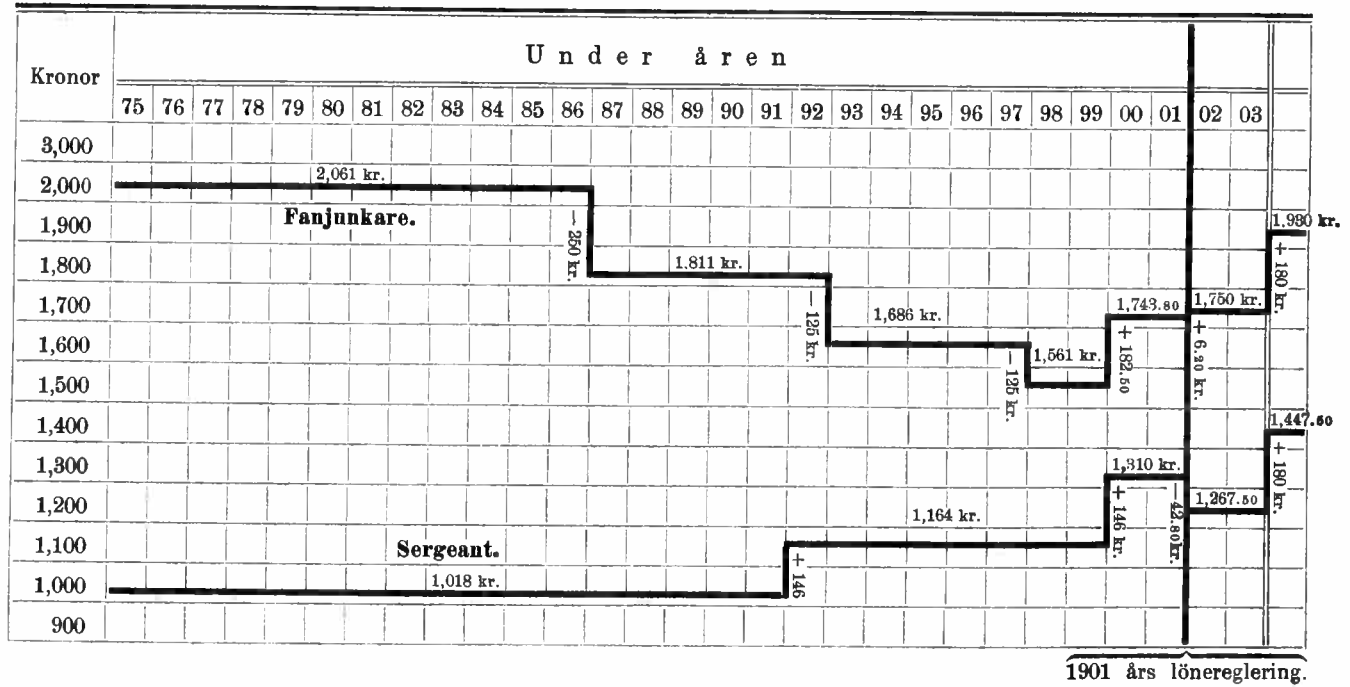
utvisande komp.-officerarnes, underofficerarnes och manskapets vid K. Lifg. till häst löneförmåner
före och efter senaste reglering.

Lönegrad	Före löne regleringen							Efter löne regleringen			Höjning		År 1903 beviljad förhöjning,	
	Lön	Dag- aflöning	Löne- tillägg	Beklädnads- ersättning	Portions- ersättning	Tillfälligt löne- förbättring	Summa	Lön	Dag- aflöning	Summa	Kronor	Procent	Kr.	%
Ryttmästares af 1. klass	2,800.—	1,095.—	—	—	—	—	3,895.—	3,400.—	1,460.—	4,860.—	965.—	24.78		
» » 2. »	1,800.—	1,095.—	—	—	—	—	2,895.—	2,400.—	1,460.—	3,860.—	965.—	33.33		
Löjtnants » 1. »	1,200.—	730.—	—	—	—	—	1,930.—	1,500.—	1,095.—	2,595.—	665.—	34.46		
» » 2. »	900.—	730.—	—	—	—	—	1,630.—	1,020.—	1,095.—	2,115.—	485.—	29.75		
Underlöjtnants	600.—	730.—	—	—	—	—	1,330.—	720.—	1,095.—	1,815.—	485.—	36.40		
Fanjunkares	720.—	365.—	—	250.—	226.30	182.50	1,743.80	1,020.—	730.—	1,750.—	6.20	0.35	180	11
Sergeants af 1. klass...	360.—	292.—	36.—	250.—	226.30	146.—	1,310.30	720.—	547.50	1,267.50	1)	—	180	10.5
» » 2. » ...	Arfvode	—	—	—	—	—	—	600.—	547.50	1,147.50	2)	—		
Distinktionskorprals ...	96.—	180.—	—	—	—	36.—	312.—	300.—	182.50	482.50	170.50	54.65		
Korprals	96.—	120.—	—	—	—	36.—	252.—	240.—	146.—	386.—	134.—	53.17		
Vicekorprals.....	96.—	60.—	—	—	—	36.—	192.—	180.—	109.50	289.50	97.50	50.73		
Menigs	96.—	—	—	—	—	—	96.—	150.—	36.50	186.50	90.50	94.27		

1) Minskning kr. 42.80.

2) Denna lönegrad fanns ej vid regementet före regleringen.

Grafisk tabell öfver underofficerarnes löneförmåner.

Uppgift

om de ökade årliga kostnaderna, enligt staterna för år 1905, som skulle uppkomma, därest arméns underofficerspersonal med vederlikar tillgodosåges med dagtillägg af 0,50 krona i dagaföning och 0,25 krona i half dagaföning.

	Antal personal å 182,50 kronor	Kronor	Antal personal å 134,75 kronor	Kronor	Antal personal å 127,75 kronor	Kronor	Antal personal å 103,75 kronor	Kronor	Summa Kronor
Infanteriet.									
Svea lifgarde	49	8,942 50	—	—	—	—	—	—	8,942 50
Göta d:o	48	8,760 —	—	—	—	—	—	—	8,760 —
Lifregementet till fot	12	2,190 —	—	—	40	5,110 —	—	—	7,300 —
Första lifgrenadierregementet	14	2,555 —	—	—	37	4,726 75	—	—	7,281 75
Andra d:o	13	2,372 50	—	—	38	4,854 50	—	—	7,227 —
Västgöta regemente	13	2,372 50	—	—	42	5,365 50	—	—	7,738 —
Karlskrona grenadierregemente	16	2,920 —	—	—	28	3,577 —	—	—	6,497 —
Upplands regemente	14	2,555 —	—	—	37	4,726 75	—	—	7,281 75
Skaraborgs d:o	13	2,372 50	—	—	40	5,110 —	—	—	7,482 50
Södermanlands d:o	13	2,372 50	—	—	41	5,237 75	—	—	7,610 25
Kronobergs d:o	13	2,372 50	—	—	39	4,982 25	—	—	7,354 75
Jönköpings d:o	13	2,372 50	—	—	39	4,982 25	—	—	7,354 75
Dalregementet	13	2,372 50	—	—	38	4,854 50	—	—	7,227 —
Hälsinge regemente	13	2,372 50	—	—	40	5,110 —	—	—	7,482 50
Älfsborgs d:o	13	2,372 50	—	—	40	5,110 —	—	—	7,482 50
Hallands d:o	12	2,190 —	—	—	42	5,365 50	—	—	7,555 50
Bohusläns d:o	13	2,372 50	—	—	41	5,237 75	—	—	7,610 25
Västmanlands d:o	13	2,372 50	—	—	42	5,365 50	—	—	7,738 —
Norrbottnens d:o	14	2,555 —	—	—	39	4,982 25	—	—	7,537 25
Västerbottnens d:o	13	2,737 50	—	—	39	4,982 25	—	—	7,719 75
Kalmar d:o	12	2,190 —	—	—	43	5,493 25	—	—	7,683 25
Värmlands d:o	13	2,372 50	—	—	38	4,854 50	—	—	7,227 —
Jämtlands fältjägarregemente	15	2,737 50	—	—	38	4,854 50	—	—	7,592 —
Norrskańska infanteriregementet	13	2,372 50	—	—	38	4,854 50	—	—	7,227 —
Södra d:o d:o	12	2,190 —	—	—	40	5,110 —	—	—	7,300 —
Vaxholms grenadierregemente	20	3,650 —	—	—	24	3,066 —	—	—	6,716 —
Gottlands infanteriregemente	15	2,737 50	37	4,985 75	—	—	—	—	7,723 25
Västernorrlands regemente	22	4,015 —	—	—	29	3,704 75	—	—	7,719 75
Summa för infanteriet	—	83,767 50	—	4,985 75	—	121,618 —	—	—	210,371 25
Kavalleriet.									
Lifgardet till häst	31	5,657 50	—	—	—	—	—	—	5,657 50
Lifregementets dragoner	11	2,007 50	8	1,078 —	—	—	9	933 75	4,019 25
D:o husarer	11	2,007 50	8	1,078 —	—	—	9	933 75	4,019 25
Smålands husarregemente	11	2,007 50	8	1,078 —	—	—	8	830 —	3,915 50
Skånska husarregementet	38	6,935 —	5	673 75	—	—	6	622 50	8,231 25
D:o dragonregementet	36	6,570 —	5	673 75	—	—	8	830 —	8,073 75
Kronprinsens husarregemente	28	5,110 —	—	—	—	—	—	—	5,110 —
Norrlands dragonregemente	27	4,927 50	—	—	—	—	—	—	4,927 50
Summa för kavalleriet	—	35,222 50	—	4,581 50	—	—	—	4,150 —	43,954 —

	Antal personal å 182,60 kronor	Kronor	Antal personal å 184,75 kronor	Kronor	Antal personal å 127,75 kronor	Kronor	Antal personal å 103,75 kronor	Kronor	Summa Kronor		
Artilleriet.											
Första Svea artilleriregemente...	54	9,855	—	—	—	—	—	—	9,855		
Första Göta d:o	52	9,490	—	—	—	—	—	—	9,490		
Vendes d:o	63	11,497	50	—	—	—	—	—	11,497 50		
Norrlands d:o	45	8,212	50	—	—	—	—	—	8,212 50		
Andra Svea artilleriregemente...	45	8,212	50	—	—	—	—	—	8,212 50		
Andra Göta d:o	50	9,125	—	—	—	—	—	—	9,125		
Gottlands artillerikår.....	14	2,555	—	—	—	—	—	—	2,555		
Boden-Karlsborgs artilleriregem:te	40	7,300	—	—	—	—	—	—	7,300		
Positionsartilleriregementet	20	3,650	—	—	—	—	—	—	3,650		
Artilleriets tekniska personal ...	28	5,110	—	—	—	—	—	—	5,110		
D:o fabriker	10	1,825	—	—	—	—	—	—	1,825		
Summa för artilleriet	—	76,832	50	—	—	—	—	—	76,832 50		
Fortifikationen och ingenjörtrupperna											
	101	18,432	50	—	—	—	—	—	18,432 50		
Trängen.											
Första Svea trängkår	27	4,927	50	—	—	—	—	—	4,927 50		
Första Göta d:o	22	4,015	—	—	—	—	—	—	4,015		
Norrlands d:o	20	3,650	—	—	—	—	—	—	3,650		
Vendes d:o	29	5,292	50	—	—	—	—	—	5,292 50		
Andra Svea d:o	16	2,920	—	—	—	—	—	—	2,920		
Andra Göta d:o	16	2,920	—	—	—	—	—	—	2,920		
Summa för trängen	—	23,725	—	—	—	—	—	—	23,725		
Intendenturkåren	72	13,140	—	—	—	—	—	—	13,140		
Krigsskolan	2	365	—	—	—	—	—	—	365		
Sammandrag.											
Infanteriet	—	83,767	50	—	4,985	75	—	121,618	—	210,371 25	
Kavalleriet	—	35,222	50	—	4,581	50	—	—	4,150	43,954	
Artilleriet	—	76,832	50	—	—	—	—	—	—	76,832 50	
Fortifikationen och ingenjörtrupperna.....	—	18,432	50	—	—	—	—	—	—	18,432 50	
Trängen	—	23,725	—	—	—	—	—	—	—	23,725	
Intendenturkåren	—	13,140	—	—	—	—	—	—	—	13,140	
Krigsskolan.....	—	365	—	—	—	—	—	—	—	365	
Summa summarum	—	251,485	—	—	9,567	25	—	121,618	—	4,150	386,820 25